

Naziv kolegija	VIŠE-STUPANJSKA UPRAVA I REGIONALNI RAZVOJ	
Nastavnici	Nositelji: prof. dr. sc. Ivan Koprić, prof. dr. sc. Gordana Marčetić Nastavnici: doc. dr. sc. Vedran Đulabić, doc. dr. sc. Jasmina Džinić, doc. dr. sc. Mihovil Škarica	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	I, II, III, IV semestar Fakultativni	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)		predavanja - 5
ECTS koeficijent opterećenja studenta		5 ECTS
Broj sati po semestru		15
Ciljevi kolegija		
<ul style="list-style-type: none"> - Razumjeti koncept više-stupanjskog upravljanja (<i>multi-level governance</i>) koji pomaže shvaćanju suvremenih upravnih procesa (društvena uklopljenost javne uprave). - Upoznati se s temeljnim pojmovima potrebnih za razumijevanje koncepta više-stupanjskog upravljanja i regionalne politike kao što su: regionalna politika, regionalni razvoj, regionalizam, regionalna samouprava, strukturni fondovi EU, apsorpcijski kapacitet te s ulogom regija u procesu odlučivanja na europskoj razini - Upoznati studente sa strukturom i djelovanjem temeljnih strukturnih instrumenata Europske unije. - Usvojiti znanja o kohezijskoj politici EU i promjenama koje uzrokuje u upravnim sustavima zemalja članica, posebno u tranzicijskim zemljama. - Usvojiti znanja o regionalnoj politici RH: upoznati pravni i institucionalni okvir politike regionalnog razvoja u Hrvatskoj i mehanizam upravljanja politikom regionalnog razvoja i fondova EU. 		
Sadržaj kolegija		
<p>Više-stupanjsko upravljanje (<i>multi-level governance</i>): razvoj, tipovi, obilježja, dokumenti. Društvene tendencije koje stimuliraju nastanak više-stupanjskih odnosa: globalizacija, europeizacija, regionalizacija, decentralizacija, urbanizacija, post-socijalistička tranzicija. Regionalna (kohezijska) politika EU. Fondovi EU. Apсорpcijski kapacitet. Strateški i pravni okvir politike regionalnog razvoja u Hrvatskoj. Državna i javna uprava i kohezijska politika. Lokalna i regionalna samouprava i kohezijska politika. Trendovi razvoja lokalne i regionalne samouprave u kontekstu više-stupanjskog upravljanja.</p>		
Očekivani ishodi učenja		
INTELEKTUALNE (KOGNITIVNE) VJEŠTINE		
Znanje i razumijevanje		
<p>Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znati i razumjeti koncept više-stupanjskog upravljanja (<i>multi-level governance</i>) i promjene do kojih je doveo posebno s obzirom na određena područja javne politike kao to je kohezijska (regionalna) politika Europske unije (EU). 2. Definirati i opisati kohezijsku (regionalnu) politiku EU te identificirati i obrazložiti faze njenog razvoja, njezine glavne instrumente (fondovi) kao i temeljne karakteristike u pojedinim programskim razdobljima. 3. Imenovati i objasniti načela regionalne politike (strukturnih fondova) Europske unije kao što su koncentracija, programiranje, partnerstvo, dodanost, djelotvornost te načela specifičnih za pojedino programsko razdoblje. 4. Sažeti karakteristike i faze upravljanja regionalnim razvojem u tranzicijskim zemljama Srednje i Istočne Europe. 5. Identificirati temeljne strateške i pravne akte (policy i pravni okvir) te aktore (institucionalni okvir) upravljanja regionalnim razvojem u Hrvatskoj te identificirati i objasniti razlike između starog i novog modela. 		

Primjena

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Interpretirati koncept više-stupanjskog upravljanja i skicirati kako taj koncept mijenja suvremene upravne sustave, posebno upravne sustave zemalja članica EU.
2. Primijeniti načela regionalne (kohezijske) politike EU na upravljanje razvojem slabije razvijenih područja u Hrvatskoj.
3. Izabrati odgovarajuće fondove EU i druge instrumente njezine kohezijske politike koji su najprikladniji za financiranje određenih tipova razvojnih aktivnosti u Hrvatskoj.
4. Detaljnije prikazati stanje socio-ekonomskog razvoja pojedinih kategorija područja u Hrvatskoj (PPDS, BPP, Otoci, županije).

Analiza

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Razlikovati i usporediti ulogu regionalne razine upravljanja u komparativnim sustavim sustavima u pogledu upravljanja regionalnim razvojem.
2. Povezati sustav politike poticanja razvoja slabije razvijenih područja u Hrvatskoj s instrumentima kohezijske politike EU.
3. Usporediti pravni i institucionalni okvir upravljanja politikom regionalnog razvoja u Hrvatskoj s pravnim i institucionalnim sustavima odabranih tranzicijskih zemalja Srednje i Istočne Europe.
4. Analizirati u kojoj mjeri je politika regionalnog razvoja Hrvatske usklađena s temeljnim načelima regionalne politike EU.
5. Samostalno prikazati i analizirati (u pisanoj formi) određeno pitanje ili problem koji je relevantan za upravljanje politikom regionalnog razvoja uzimajući u obzir zahtjeve kohezijske politike EU.

Sinteza

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Analizirati razvoj i temeljne faze kroz koje je prošlo pravo i politika EU u pogledu kohezijske politike.
2. Procijeniti kakav je utjecaj pridruživanja određene zemlje EU i zahtjeva njezine kohezijske politike na nacionalni upravni sustav.
3. Usporediti pristupe upravljanju politikom regionalnog razvoja između odabranih tranzicijskih zemalja Srednje i Istočne Europe.
4. Predložiti potrebna poboljšanja pravnog i institucionalnog okvira politike regionalnog razvoja.

Vrednovanje (Evaluacija)

Nakon uspješno savladanog predmeta, student će moći:

1. Prosuditi i zaključiti kako i u kojoj mjeri koncept više-stupanjskog upravljanja mijenja upravne sustave zemalja članica EU i do kakvih bi posljedica mogao dovesti, posebno u onim dijelovima javne uprave koji su povezani određenim javnim politikama EU, posebno kohezijskom.
2. Ocijeniti pravni i institucionalni okvir politike regionalnog razvoja sa stajališta usklađenosti s zahtjevima kohezijske politike EU, s jedne, i smanjenja razlika u stupnju razvoja između pojedinih dijelova Hrvatske, s druge strane.
3. Zaključiti kako uklapanje upravnog sustava određene zemlje u sustav upravljanja kohezijskom politikom EU utječe na taj upravni sustav, posebno na mehanizam horizontalne i vertikalne upravne koordinacije, strateško planiranje, mogućnosti sufinanciranja projekata razvoja, itd.

Ocijeniti i vrednovati učinkovitost postojećih mjera poticanja razvoja slabije razvijenih područja u ostvarivanju temeljnih ciljeva politike regionalnog razvoja.

Opće (generičke) vještine

1. Jasno i razumljivo prezentirati usvojene ishode učenja.
2. Studenti stječu znanja o procesima odlučivanja na europskoj razini, posebno u području regionalne politike, a dodatno se upoznaju s temeljnim međunarodnim dokumentima na

području regionalne samouprave i regionalnog razvoja i najnovijim rješenjima na tom području. Također, studenti stječu znanja o funkcioniranju europskih strukturnih fondova, kao i o implikacijama europske kohezijske politike na regionalnu razinu vlasti u zemljama članicama.

3. Studenti se u praktičkom smislu osposobljavaju za aktivno praćenje i analizu problema razvoja javne uprave u kontekstu europskih integracija te procesa međusobnog utjecaja između EU i država članica, što ih kvalificira za rad na poslovima u javnoj upravi povezanima s europskim integracijama kako u fazi pristupanja tako i kasnije, posebno vezano uz povlačenje sredstava europskih fondova i reformu teritorijalne samouprave.
4. Studenti razvijaju sposobnost komunicirati informacije, ideje, probleme i rješenja više-stupanjskog upravljanja stručnoj i široj zainteresiranoj javnosti.
5. U pogledu istraživačkih sposobnosti, studenti se upoznaju s osnovnim alatima pretraživanja baza europskog zakonodavstva i dokumentacijskih baza, posebno onih koji se odnose na regionalnu (kohezijsku) politiku EU.

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

Znanje se provjerava putem pisanog referata i na usmenom ispitu odnosno kombinacijom tog dvoga.

1. Referat

Studenti koji redovito pohađaju predavanja i sudjeluju u nastavi imaju mogućnost pisanja referata o određenoj temi u dogovoru s nastavnikom. Na taj se način omogućava realizacija ishoda učenja i potiče samostalni rad studenata.

2. Usmeni ispit

Usmeni ispit se sastoji se od reprodukcije stečenog znanja, njegovog razumijevanja i primjene, te analize odnosa koji proizlaze iz koncepta više-stupanjskog upravljanja i kohezijske (regionalne) politike EU. Također, na ispitu se očekuje i kritički osvrt na sadašnji sustav upravljanja regionalnom politikom i fondovima EU u Hrvatskoj i argumentiran razgovor oko mjera njegovog unaprjeđenja. Od studenta se očekuje argumentirano iznošenje stavova o određenoj nastavnoj cjelini.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

- analiziranjem statističkih podataka prolaznosti i prosjeka uspješnosti studiranja na predmetu
- diskusija, povratne informacije i anonimno anketiranje studenata o aspektima nastave (sukladno planu studija)
- zajednički rad sa studentima na odabranim temama u području više-stupanjske uprave i regionalnog razvoja i praćenje njihovog znanstvenog rada
- anketiranje studenata na nastavi o kvaliteti predmeta (sukladno sveučilišnim pravilima o praćenju kvalitete)

Obveze studenata

Redoviti dolazak na predavanja

Priprema i pisanje eseja u dogovoru s nastavnikom

Izlaganje eseja pred grupom studenata (ovisno o organizaciji nastave)

Polaganje ispita

Obvezna literatura

1. Đulabić, V. (2007). Regionalizam i regionalna politika. Zagreb, HR: Društveno veleučilište. (Poglavlja: Višestupanjsko upravljanje – str. 27-50; Regionalna politika Europske unije – str. 99-121; Strukturni fondovi Europske unije – organizacija i djelovanje – str. 123-144)
2. Koprić, I. (2012). Lokalna samouprava u Hrvatskoj: pokvarena igračka u rukama politike. U 1 Forum za javnu upravu. Zagreb: Friedrich Ebert Stiftung i Institut za javnu upravu, str. 7-28.
3. Đulabić, V. (2013). Trendovi u razvoju regionalne samouprave u Europi i pouke za Hrvatsku. U Koprić, I. (ur.) Europeizacija hrvatske javne uprave. Zagreb, HR: Pravni fakultet, str. 391-417.
4. Đulabić, V. (2014). Kohezijska politika Europske unije kao instrument razvoja Hrvatske, Političke analize, broj 17/travanj 2014., str. 17-22.
5. Đulabić, V. (2012). Apsorpcijski kapacitet i korištenje sredstava iz fondova Europske Unije. U 2 Forum za javnu upravu. Zagreb: Friedrich Ebert Stiftung i Institut za javnu upravu, str. 7-28

6. Musa, A. (2011). Lokalna samouprava u kontekstu europskih integracija: trendovi i izazovi. U Grupa autora, *Decentralizacija*. Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, str. 107-134.

Osnovna izborna literatura

1. Enderlein, H., Walti, S. & Zurn, M. (2010) (ed) *Handbook on Multi-level Governance*. Cheltenham UK: Edward Elgar.
2. Panara, C. (2016). Multi-Level Governance as a Constitutional Principle in the Legal System of the Euroepan Union, *HKJU-CCPA*, 16(4), 705–741.
3. Scharpf, Fritz, W. (2000) *Notes Towards Theory of Multi-Level Governance*, Max Planck Institute für Gesellschaftsforschung, Discussion Paper 00/5, November.
4. Policy and Politics (2001) *Intergovernmental Relations and Multi-Level Governance*. Special Issue of *Policy & Politics* 29(2).
5. Committee of the Regions (2004) *Strengthening regional and local democracy in the European Union, volume I i II*. Studies E-1, Brussels.
6. Davey, Kenneth (ed.) (2003) *Investing in regional development, Policies and practices in EU candidate countries*. Open society institute, Budapest.
7. Pamfil, Claudia (2003) *Evolving intergovernmental relations for effective development in the context of regionalization*. LGI Fellowship Series, Budapest.
8. European Commission (2004) *A new partnership for cohesion. Third report on economic and social cohesion*. Office for official publications of the European Union, Luxembourg.
9. Gal, Zoltan (2001) *Role of the Regions in the Enlarging European Union*. Center for Regional Studies of Hungarian Academy of Sciences, Pecs.
10. Levy, Roger (2000) *Implementing European Union Public Policy*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
11. Ingham, Hilary., Ingham, Mike (ed.) (2002) *EU Expansion to the East: Prospects and Problems*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham
12. Marcou, Gerard (2002) *Regionalization for Development and Accession to the European Union: A Comparative Perspective*. Budapest: OSI/LGI